

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/201/2002

OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU I PREZYDENTA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, LISTOPAD 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ciągu ostatniego miesiąca wyraźnie pogorszyły się oceny działalności Sejmu. O 9 punktów procentowych zmalała liczba badanych dobrze oceniających jego pracę, natomiast o 12 punktów wzrósł odsetek opinii krytycznych. Obecnie oceny negatywne (64%) trzykrotnie przeważają nad pozytywnymi (21%).

Na zmianę wizerunku Sejmu miały zapewne wpływ zachowania części posłów, którzy przed wyborami samorządowymi doprowadzili do zablokowania jego prac. Listopadowe badanie¹ przeprowadziliśmy już po wznowieniu działalności przez Sejm.

W porównaniu z sondażem październikowym odnotowaliśmy natomiast minimalną (na granicy błędu pomiaru) poprawę opinii o Senacie. Obecnie 30% respondentów (wzrost o 2 punkty) pozytywnie ocenia jego działalność, a 43% (spadek o 2 punkty) jest przeciwnego zdania.

Należy jednak zauważyć, że Polacy lepiej się orientują w pracy posłów niż senatorów, co znajduje wyraz w niższym odsetku odpowiedzi „trudno powiedzieć” przy ocenach Sejmu (15%) niż Senatu (27%).

Tabela 1

Tabela 1																	
Oceniane instytucje	Oceny*	Wskazania respondentów według terminów badań															Zmiany od X '02 do XI '02
		VII	VIII	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
		2001				2002											
		w procentach															
Sejm	dobra	19	14	21	32	25	27	16	19	23	20	22	23	25	30	21	-9
	zła	67	71	62	51	57	57	67	62	61	66	62	58	58	52	64	+12
Senat	dobra	23	21	23	33	26	30	19	23	27	23	24	23	24	28	30	+2
	zła	57	58	55	41	46	39	49	46	49	53	50	51	47	45	43	-2
* Pominięto „trudno powiedzieć”																	

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (150) przeprowadzono w dniach 8-11 listopada 2002 roku na liczącej 1042 osoby reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Notowania Sejmu i Senatu wiążą się z sytuacją materialną respondentów. Im lepiej oceniają badani warunki materialne swoich gospodarstw domowych, tym bardziej pozytywnie wypowiadają się o działalności parlamentu.

W elektoratach wszystkich głównych partii politycznych negatywne oceny Sejmu przeważają nad pozytywnymi, różne są jednak proporcje wyborców mających złą i dobrą opinię o jego pracy. Oceny działalności Sejmu są lepsze w elektoratach partii koalicyjnych (SLD i PSL) niż wśród wyborców ugrupowań opozycyjnych. Przewaga ocen złych nad dobrymi jest największa wśród osób, które deklarują, że w ewentualnych wyborach parlamentarnych będą głosować na Samoobronę.

Tabela 2

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Jak Pan(i) ocenia działalność Sejmu ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	41	51	8
PSL	31	55	14
PiS	24	68	9
PO	24	69	8
LPR	16	54	31
Samoobrona	16	77	7
Niezdecydowani, na kogo głosować	21	62	17
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	13	69	18
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych			

Nieco inaczej przedstawiają się opinie o pracy Senatu. Wśród potencjalnych wyborców SLD oceny pozytywne przeważają nad negatywnymi, a w elektoracie PO opinie w tej kwestii są niemal dokładnie podzielone. Zwolennicy pozostałych głównych partii częściej krytykują działalność senatorów, niż ją aprobują.

Tabela 3

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Jak Pan(i) ocenia działalność Senatu ?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	52	28	20
PO	41	44	15
PSL	33	41	26
Samoobrona	30	50	20
PiS	28	50	22
LPR	20	31	49
Niezdecydowani, na kogo głosować	32	39	29
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	21	48	31
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych			

W listopadzie nie zmieniły się bardzo pozytywne od dłuższego czasu oceny działalności urzędu prezydenta. W dalszym ciągu zdecydowana większość badanych (78%) uważa, że Aleksander Kwaśniewski dobrze wywiązuje się ze swoich obowiązków, a co siódmy (14%) jest przeciwnego zdania.

Tabela 4

Oceny urzędu prezydenta*	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany od X '02 do XI '02
	VI	VII	VIII	IX	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
	2001					2002											
	w procentach																
Dobra	73	74	70	72	81	76	80	75	72	75	75	73	76	77	78	78	0
Zła	17	17	18	17	12	17	13	18	18	17	17	18	15	15	15	14	-1
* Pominięto „trudno powiedzieć”																	

Opinie o pracy urzędu prezydenckiego nie są w istotnym stopniu zróżnicowane przez cechy społeczno-demograficzne respondentów. We wszystkich grupach społecznych, wyróżnionych na podstawie tych cech, dobre oceny zdecydowanie przeważają nad złymi.

Działalność prezydenta akceptują potencjalni wyborcy wszystkich głównych sił politycznych, a także badani niemający określonych preferencji partyjnych, różny jest jedynie stopień tej akceptacji. Osoby aprobujące działalność tego urzędu mają największą przewagę

w elektoracie SLD, a nieco mniejszą - wśród sympatyków PO i PSL. Stosunkowo najmniej pozytywnych ocen uzyskuje prezydent w elektoratach LPR i Samoobrony, lecz i w tych grupach jego działalność jest przez większość akceptowana.

Tabela 5

Elektoraty partii i ugrupowań politycznych*	Jak Pan(i) ocenia działalność prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
SLD	98	2	0
PO	89	9	2
PSL	88	11	1
PiS	73	20	7
Samoobrona	66	25	9
LPR	65	18	17
Niezdecydowani, na kogo głosować	80	14	6
Niezamierzający głosować lub niezdecydowani w tej sprawie	72	15	12
* Określone na podstawie deklaracji głosowania w potencjalnych wyborach parlamentarnych			

★

★

★

Autorytet Sejmu bardzo ucierpiał na skutek działań części posłów LPR i Samoobrony, którzy uniemożliwiali jego pracę podczas ostatniego posiedzenia przed wyborami samorządowymi. Opinie na temat działalności tej izby, już wcześniej nie najlepsze, uległy bardzo wyraźnemu pogorszeniu. Zwraca uwagę fakt, że elektoraty wszystkich partii politycznych obecnych w Sejmie negatywnie oceniają jego działalność.

Opracował
Michał WENZEL

ANEKS

Tabela 1. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność Sejmu?

(%)

	Zdecydowa- nie dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Zdecydowa- nie źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	21	48	16	15	1041
Płeć						
Mężczyźni	0	23	50	17	11	497
Kobiety	1	19	47	15	18	544
Wiek						
18-24 lat	1	21	55	12	11	161
25-34	1	23	46	13	17	187
35-44	0	16	48	25	12	185
45-54	0	21	48	20	10	211
55-64	1	28	48	12	12	121
65 lat i więcej	0	18	46	10	26	175
Miejsce zamieszkania						
Wies	1	18	49	14	19	382
Miasto do 20 tys.	0	15	58	14	13	126
20-100 tys.	0	25	48	17	10	204
101-500 tys.	1	22	48	18	12	196
501 tys. i więcej mieszk.	0	25	39	20	15	133
Wykształcenie						
Podstawowe	1	18	45	16	20	298
Zasadnicze zawodowe	0	18	49	18	15	275
Średnie	1	23	49	16	11	337
Wyższe	0	28	51	11	10	130
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	25	56	14	6	81
Prac. umysł. niez. szczebla	0	21	54	9	16	96
Pracownicy fiz.- umysł.	0	20	49	24	8	91
Robotnicy wykwalifikowani	0	19	54	21	6	80
Robotnicy niewykwalifik.	3	14	48	27	9	34
Rolnicy	0	24	54	16	7	50
Pracujący na własny rach.	0	16	46	20	17	43
Bierni zawodowo						
Renciści	0	20	47	13	20	131
Emeryci	1	22	44	13	19	206
Uczniowie i studenci	0	34	49	7	11	65
Bezrobotni	1	16	42	23	18	127
Gospodynie domowe i inni	0	11	48	14	27	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	1	25	52	12	10	180
społecz. właścicieli	0	15	57	20	8	71
prywatnych i państwa	0	15	51	25	9	178
sekt. prywat. poza rolnict.	0	25	52	17	6	47
prywatnym gosp. rolnym	0	25	52	17	6	47
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	0	15	53	16	16	143
300-399	1	31	45	12	11	87
400-599	0	16	53	13	16	176
600-800	0	21	51	14	13	161
Powyżej 800 zł	1	25	50	14	10	169
Ocena własnych war. mater.						
Źle	0	14	48	23	15	333
Średnie	1	22	52	12	13	467
Dobre	1	27	41	13	17	241
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	29	35	10	25	64
Raz w tygodniu	1	20	49	16	15	498
1-2 razy w miesiącu	0	21	54	12	12	168
Kilka razy w roku	1	23	46	17	13	211
W ogóle nie uczestniczy	0	15	48	21	15	100
Poglądy polityczne						
Lewica	0	31	44	17	8	253
Centrum	0	24	50	14	11	266
Prawica	1	17	56	14	11	263
Trudno powiedzieć	1	11	42	18	28	257

Tabela 2. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **Senatu?**

(%)

	Zdecydowa- nie dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Zdecydowa- nie źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	1	29	33	10	27	1041
Płeć						
Mężczyźni	1	34	30	11	23	497
Kobiety	1	24	35	9	31	544
Wiek						
18-24 lat	1	31	37	6	25	161
25-34	2	33	29	8	28	187
35-44	0	26	36	13	24	185
45-54	1	30	34	12	23	211
55-64	1	33	31	10	25	121
65 lat i więcej	2	22	29	8	39	175
Miejsce zamieszkania						
Wies	1	26	33	10	31	382
Miasto do 20 tys.	1	24	40	7	29	126
20-100 tys.	1	37	30	11	21	204
101-500 tys.	1	28	32	12	27	196
501 tys. i więcej mieszk.	3	32	32	8	26	133
Wykształcenie						
Podstawowe	1	19	35	12	33	298
Zasadnicze zawodowe	1	30	30	11	28	275
Średnie	1	32	36	8	23	337
Wyższe	2	41	25	8	25	130
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	2	35	34	6	23	81
Prac. umysł. niez. szczerbia	1	26	37	6	29	96
Pracownicy fiz.- umysł.	1	28	38	15	18	91
Robotnicy wykwalifikowani	0	44	32	9	15	80
Robotnicy niewykwalifik.	0	22	35	25	18	34
Rolnicy	0	21	37	12	30	50
Pracujący na własny rach.	0	35	32	8	26	43
Bierni zawodowo						
Renciści	0	30	30	8	32	131
Emeryci	1	26	30	10	33	206
Uczniowie i studenci	0	40	33	3	24	65
Bezrobotni	2	21	32	14	32	127
Gospodynie domowe i inni	2	25	30	10	33	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	0	35	33	9	24	180
społ. właścicieli	2	35	39	5	20	71
prywatnych i państwa	1	27	35	14	23	178
sekt. prtyw. poza rolnict.	0	19	42	12	27	47
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	0	18	39	13	29	143
300-399	1	38	29	6	25	87
400-599	0	28	34	9	29	176
600-800	1	29	32	7	31	161
Powyżej 800 zł	2	31	33	11	22	169
Ocena własnych war. mater.						
Źle	1	24	31	13	30	333
Średnie	1	26	36	9	28	467
Dobre	1	41	29	6	23	240
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	2	27	24	7	39	64
Raz w tygodniu	0	28	35	9	27	498
1-2 razy w miesiącu	1	33	35	8	22	168
Kilka razy w roku	1	34	27	13	25	210
W ogóle nie uczestniczy	4	16	36	10	34	100
Poglądy polityczne						
Lewica	2	42	26	10	20	253
Centrum	0	30	39	7	23	266
Prawica	1	30	34	9	26	263
Trudno powiedzieć	1	15	31	13	40	257

Tabela 3. Jak by Pan(i) ocenił(a) działalność **prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego?**

(%)

	Zdecydowa- nie dobrze	Raczej dobrze	Raczej źle	Zdecydowa- nie źle	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	22	56	11	3	8	1041
Płeć						
Meżczyźni	24	58	11	3	5	497
Kobiety	21	55	11	3	11	544
Wiek						
18-24 lat	23	59	9	3	6	161
25-34	26	62	6	0	6	187
35-44	25	52	13	6	4	185
45-54	17	61	13	2	8	211
55-64	22	54	12	4	8	121
65 lat i więcej	21	47	12	4	17	175
Miejsce zamieszkania						
Wies	19	54	12	4	11	382
Miasto do 20 tys.	14	63	11	3	8	126
20-100 tys.	25	59	9	1	5	204
101-500 tys.	23	58	10	2	7	196
501 tys. i więcej mieszk.	32	50	11	3	5	133
Wykształcenie						
Podstawowe	18	52	12	4	13	298
Zasadnicze zawodowe	19	59	13	3	7	275
Średnie	27	57	8	2	5	337
Wyższe	24	57	12	2	6	130
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	20	61	15	1	4	81
Prac. umysł. niez. szczebla	29	59	5	2	5	96
Pracownicy fiz.- umysł.	27	64	6	2	1	91
Robotnicy wykwalifikowani	26	60	9	1	4	80
Robotnicy niewykwalifik.	14	59	21	4	2	34
Rolnicy	7	69	16	3	5	50
Pracujący na własny rach.	27	47	14	3	10	43
Bierni zawodowo						
Renciści	22	55	13	2	9	131
Emeryci	21	50	10	5	14	206
Uczniowie i studenci	20	63	8	2	7	65
Bezrobotni	20	54	12	5	10	127
Gospodynie domowe i inni	25	43	12	4	16	34
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	26	60	8	1	5	180
społecz. właścicieli						
prywatnych i państwa	27	56	11	4	1	71
sekt. prywat. poza rolnict.	22	60	11	3	5	178
prywatnym gosp. rolnym	8	69	15	3	5	47
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	18	57	13	2	9	143
300-399	24	53	11	4	8	87
400-599	19	58	12	3	9	176
600-800	31	53	7	3	7	161
Powyżej 800 zł	31	56	8	1	4	169
Ocena własnych war. mater.						
Źle	20	54	12	5	9	333
Średnie	20	59	11	3	8	467
Dobre	30	54	8	3	6	241
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	27	41	12	8	13	64
Raz w tygodniu	21	58	10	2	9	498
1-2 razy w miesiącu	21	59	12	2	5	168
Kilka razy w roku	25	55	11	4	6	211
W ogóle nie uczestniczy	21	55	11	3	9	100
Poglądy polityczne						
Lewica	37	56	5	2	2	253
Centrum	23	62	8	2	5	266
Prawica	17	54	17	5	7	263
Trudno powiedzieć	12	53	13	4	18	257